

مستند حمایت‌طلبی) بیماری دیابت و اختلالات قند خون بالا در کشور

مجری: دکتر امیرعباس مؤمنان

گروه: علوم بالینی

سال شروع: ۱۳۹۵

سال پایان: ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه

دیابت شایع‌ترین بیماری متابولیک انسان است که میزان شیوع و بروز آن در چند دهه اخیر سیر به شدت فزاینده‌ای داشته است. دیابت فقط یک بیماری محسوب نمی‌شود بلکه شبکه از اختلالات درهم‌پیچیده از عوامل خطرزای محیطی و ژنتیکی با سازوکارهای آسیب‌شناختی مختلف است که به دلیل ویژگی‌هایی نظیر زمینه‌سازی و همراهی با سایر بیماری‌ها (قلبی عروقی، کلیوی و معلولیت) به شدت هزینه‌بر و ناتوان‌کننده است. دیابت اگر کنترل مطلوب نشود باعث بروز عوارض جدی از جمله نوروپاتی، رتینوپاتی، نفروپاتی و مشکلات قلبی عروقی خواهد شد.

هدف این طرح تدوین مستند حمایت‌طلبی در ارتباط با دیابت ویژه تصمیم‌گیرندگان در کشور است.

روش‌شناسی

برای نگارش این گزارش ابتدا جستجو و بررسی منابع و مقالات معتبر علمی پژوهشی و اسناد رسمی به عمل آمد و عناوین مطروحه در مستند با بهره‌گیری از تجربه‌های ملی و بین‌المللی در بحث گروهی استخراج و باز تدوین شد. سپس اهداف، خروجی‌های مستند، راهبردها و روش پیگیری تنظیم و پیش‌نویس طرح تهیه شد. سپس گزارش اولیه در اختیار افراد گروه قرار گرفت و با استفاده از نظرات افراد گروه گزارش نهایی آماده و ارائه شد.

یافته‌ها

برخی آمارهای جدیدتر بیانگر آن است که رقم شیوع دیابت در ایران بالاتر از این ارقام است. برای مثال، فدراسیون جهانی دیابت، شیوع دیابت در ایران در سال ۲۰۱۰ را ۹/۳٪ گزارش کرده است. در کنار استعداد ژنتیکی عوامل محیطی و رفتاری مانند شیوه زندگی کم‌تحرک و مصرف بیش‌ازحد مواد غذایی توأم با چاقی نیز به‌طور مؤثری در ایجاد دیابت نوع ۲ دخیل هستند.

دیابت به شکل اپیدمی حتی در جوانان در حال گسترش است و هزینه‌های سرسام‌آور ناشی از دیابت نیز که بیش از ۱۰ درصد هزینه‌های بهداشتی درمانی کشور را به خود اختصاص داده است آن را تبدیل به اولویتی جهت برنامه‌های نظام سلامت می‌گرداند به‌طوری‌که برای کاهش روند رو به رشد بیماری‌های غیر واگیردار باید به‌طور جدی و درازمدت با آن مبارزه کرد و باید مسئولان اولویت‌پیشگیری و بهداشت دیابت را باور داشته و همکاری لازم را به عمل آورند.

مهم‌ترین ذی‌نفعان در برنامه حمایت‌طلبی دیابت بیماران دیابتی و خانواده‌های آنان و افراد در معرض خطر بیماری دیابت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کارکنان بهداشتی ارائه‌دهنده خدمت به بیماران

دیابتی، سازمان‌ها و مؤسسات صنعتی و تجاری ارائه‌دهنده محصولات موردنیاز بیماران دیابتی و سازمان‌های مردم‌نهادی (سمن) که در این حیطة فعالیت می‌نمایند.

بحث و نتیجه‌گیری

در حال حاضر با توجه به اهمیت مراقبت و پیگیری بیماران شناسایی‌شده، مهم‌ترین شاخص موردنیاز برای اجرای برنامه کشوری دیابت، ادغام آن در برنامه پزشک خانواده و همکاری هر دو معاونت بهداشتی و درمان دانشگاه‌ها است. نگاهی مشارکت‌جویانه، مبتنی بر مستندات علمی قوی از یک‌طرف و تلاش برای منسجم نمودن اطلاعات و طراحی برنامه‌های بلندمدت از سوی دیگر باید ارکان مدیریت بیماری‌های غیر واگیر را تشکیل داده و تلاش شود تا از طریق ابزارهای مختلف قانونی و مجاری متنوع اجرایی در سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مختلف به تعدیل شیوه زندگی البته با مشارکت مستقیم خود مردم پرداخت. با استفاده از وسایل ارتباط جمعی صداوسیما، مطبوعات، سازمان‌های مردم‌نهاد، مشارکت دیگر ترجمان‌ها با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از جمله شهرداری، سازمان گردشگری، بانک‌ها، وزارت ورزش و جوانان، وزارت کشاورزی و... تهیه و چاپ متون آموزشی، نصب پوستر و پخش پمفلت‌های آموزشی در زمینه دیابت در سطح جامعه تمامی آحاد مردم را در حل این مشکل سهیم گردانند.

کلیدواژه: دیابت، بیماری‌های غیر واگیر، بیماری متابولیک، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ایران.